

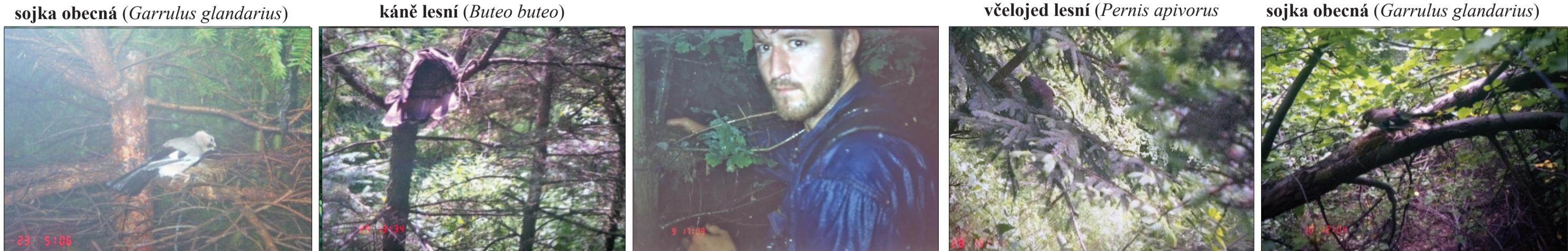

Sledování predátorů ptačích hnízd pomocí fotografické techniky

RADIM KOČVARA

Katedra zoologie a ornitologická laboratoř, Univerzita Palackého v Olomouci, tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc
Ornitologická stanice Muzea Komenského, Bezručova 10, 750 11 Přerov (kocvara@prerovmuzeum.cz)

ÚVOD

Jedním z problémů studia hnízdní úspěšnosti ptáků je neznalost velikosti a druhového složení populace predátorů.

Studium predátorů se nevyhnutelně stalo i mým problémem, především v důsledku velkého predačního tlaku.

Po 5 letech sledování 2218 přirozených hnízd 20 ptačích druhů je toto další nevyhnutelný krok k objasnění hnízdní úspěšnosti ptáků.

Cílem výzkumu bylo sledování prostorové a časové aktivity predátorů, tento příspěvek pak přináší některé obecné poznatky k použití fotografické techniky a celkový přehled zjištěných druhů predátorů z prvních dvou let výzkumu.

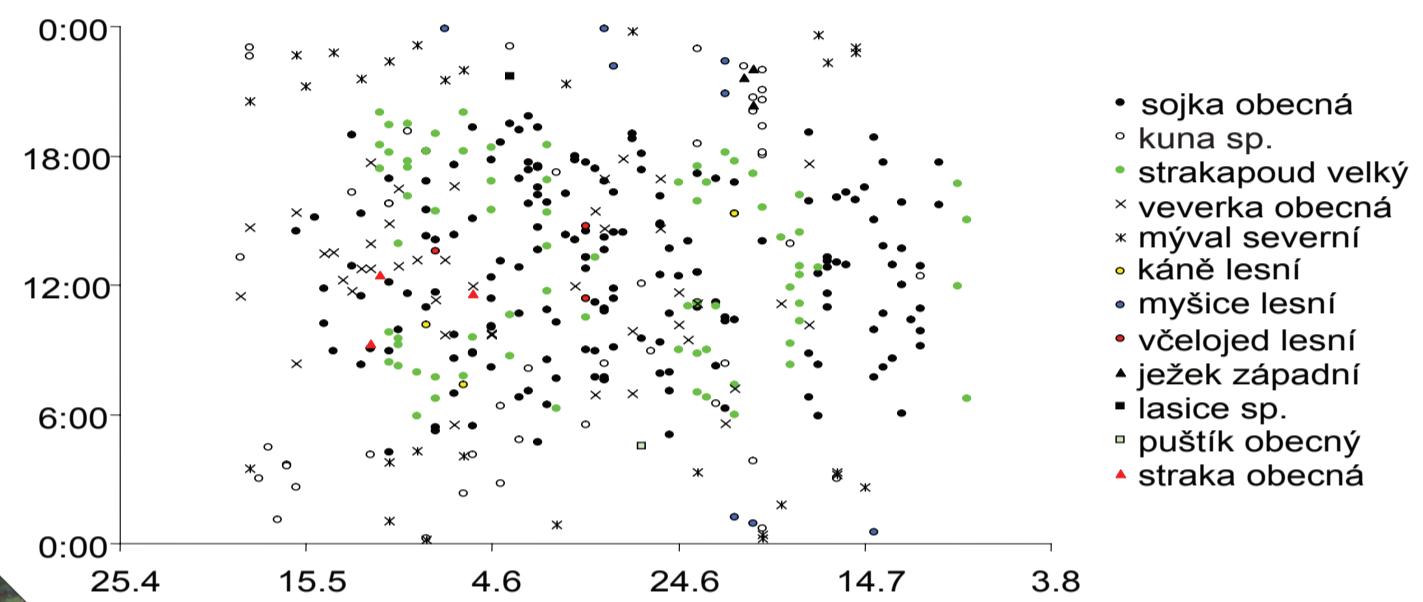
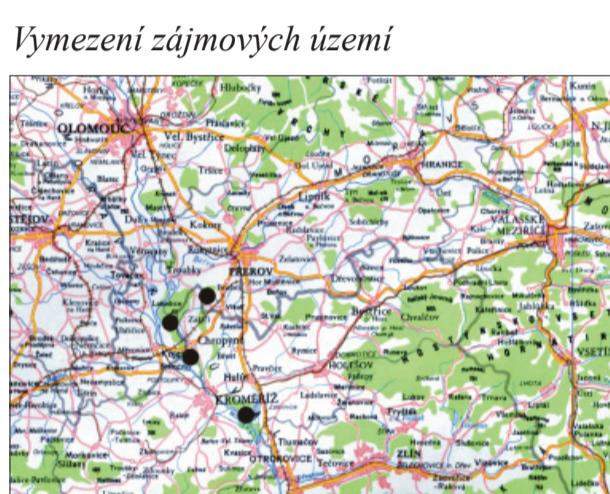
METODIKA

V letech 2004 a 2005 jsem sledoval aktivity predátorů za použití hnízd *Turdus merula* a *Turdus philomelos* a vajec *Coturnix coturnix japonica*, která simulovala přirozené snůšky obou druhů v přirozeném hnízdě a původním místě.

Ke zjišťování predátorů bylo použito 20 analogových fotoaparátů s infračervenými spouštěmi, které byly umístěny ve dvojicích vždy po 15 dní (celkem 4 patnáctidenní intervaly), celkem tak byla získána data z 80 hnízd v průběhu dvou měsíců (20. 5 až 20. 7.), 160 hnízd za dva roky.

Hnízda byla kontrolována v pětidenních intervalech, na čtyřech lokalitách ve dvou typech prostředí (jehličnaté a listnaté).

Protože tyto fotoaparáty nemají prodlevu, byl pro jeden predační akt (vybraný snímek) zvolen minutový interval a pro jednu predaci daného druhu predátora na hnízdě hodinový interval.

VÝSLEDKY

Celkem bylo pořízeno 5043 fotografií, z toho 2908 bylo bez záznamu (důsledek padajícího listí, aktivity hmyzu apod.).

Na 2135 snímcích bylo zaznamenáno celkem 13 druhů predátorů (6 ptáků a 7 savců) a 12 dalších druhů obratlovců (10 ptáků a 2 savci), kteří hnízda nepredovali.

Celkově bylo predováno 54 z 80 hnízd v roce 2004 (68%) a 57 hnízd z 80 v 2005 (71%). Nejčastějším predátorem byla sojka (62 ze 160 hnízd, 57%), dále veverka (30 hnízd, 38%), obě kuny (22 hnízd, 28%), strakapoud velký (18 hnízd, 17%), myval severní (15 hnízd, 14%) a myšice lesní (8 hnízd, 7%).

Káně lesní a včelojed predovali po třech hnízdech, ježek západní, puštík obecný, straka a lasice po jednom.

Myšice lesní je nejčastěji přítomný obratlovec na hnízdech bez ohledu na jejich výšku nad zemí (celkem 505 fotografií, pozorována na 90 ze 160 hnízd, predace pouze u 8).

ZÁVĚR

Analogové fotoaparáty jsou dobře použitelné pro sledování predátorů umělých hnízd, hlavní výhodou jsou nízké náklady a dlouhá výdrž baterií.

Druh/Rok	Získané foto (minutový interval)		Zjištěná predace (hodinový interval)		Počet hnízd navštívených/predovaných	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Predátor						
sojka obecná <i>Garrulus glandarius</i>	172	363	71	102	30/30	32/32
kuna Martes sp.*	18	54	13	32	8/8	14/14
veverka obecná <i>Sciurus vulgaris</i> **	77	27	27	16	20/20	10/10
strakapoud velký <i>Dendrocopos major</i> ***	42	133	25	48	4/4	14/14
myval severní <i>Procyon lotor</i>	34	27	13	16	7/7	8/8
káně lesní <i>Buteo buteo</i>	10	12	2	1	2/2	1/1
včelojed lesní <i>Pernis apivorus</i>	1	5	1	2	1/1	2/2
ježek západní <i>Erinaceus europaeus</i>	16		3		1/1	
puštík obecný <i>Strix aluco</i>	7		1		1/1	
straka obecná <i>Pica pica</i>	5		3		1/1	
myšice lesní <i>Apodemus flavicollis</i>	759	230	380	125	57/7	33/1
lasice Martes sp.	1		1		1/1	

* pozorovány oba druhy, kuna lesní *M. martes* (16) a kuna skalní *M. foina* (14) v obou letech (celkem 77 pozorování), ** pozorovány obě barevné formy, černá (21) a rezavá (22), *** pozorován samec (17), samice (22) a mladý pták (3) při predaci

Podpořeno grantem GAČR 206/04/1081